

Jánosfalvi Sándor István

Oráció

azon városfalvi új korona felszentelésére 1843-ban május 14-én, melyet készített Brassóba telepedett cseh fiú, Pekátz Fridrich, 22 éves¹

Városfalvi nemes unitária szent eklézsia, s ennek érdemes előljárói! Hízlekdem magamnak azzal, hogy az én egyéb aránt méltatlan fejem eddig sem volt dísz, és ékesség nélkül, mert díszesítette azt a természetnek ama legelső ékessége (a haj), ékesítette legalább ép ábrázat és józanon gondolkozó elme, s ha nem ékesített is poétai, vagy vitézi érdem (borostyán), de ékesített egy méltóságos és tisztos hivatal, s ez után az Hivatal után több érdemes anyaszentegyházaknak és ezeknek templomaiknak koronája. De mégis úgy tetszik nékem, hogy – legalább külsőképpen – soha sem volt az én fejem oly ékes és oly díszes, mint most midőn ezen ékes új korona vagyon felette.

Ezen díszes kis templomban egyebeknek megjegyzése szerint is csak egy hiányzott még, ti. a régi – nem éppen oly díszes korona helyett egy szép – és templom egyéb részeihez arányzott ékes korona, és imé már ma Isten segedelméből, a ti buzgó igyekezetetek s egy derék mesterembernek remekműve által az is fenn áll, fenn ragyog, még pedig az én fejem felett. Jól mondám tehát én, hogy nem volt az én fejem külsőképpen soha ékesebb, mint ebben az órában.

Nemes unitária szent eklézsia, s ennek érdemes előljárói! Mivel háláljam meg én azt tünéktek, hogy az én fejemnek ezen ékességet adtátok, s hogy ezen valóban ékes koronával ma legelsőbben egyfelől engemet is megkoronáztatok. Én úgy gondolom, hogy semmivel szebben és illendőbben meg nem hálálhatom, mintha ezen nemes tetteiteket én is viszonzom, mintha én is ebben az órában

¹ A szöveget átírta Lakatos Sándor.

tütököt mindnyájon megkoronázzak, még pedig ezen koronának minden szépsége mellett is, sokkal felségesebben, mint tü engemet. Vagyis másképpen: oly koronáknak megszerzésére mutassak bizonyos utat, melyek sokkal dicsősége-sebbek minden földi ilyes koronáknál. De úgyis illik, hogy a megtiszteltetést elfogadó háládatos szív, még sokkal nagyobb mértékben tisztelje vissza azokat, kik őket megtisztelték. E végre tehát:

I. A koronáknak jelentéséről, eredetéről és históriájáról szólok.

II. A koronáknak értelmét különböztetem meg, s azoknak más neveit számlálom elő, hogy osztán,

III. Ezek közül választván, kinek-kinek tü közületek, vagy együtt néktek ilendő koronát tehessenek.

1. Lássuk tehát elsőben, a koronáknak jelentését és eredetét. Ez a szó, korona, deák szó és közönségesen jelent akármely kört, vagy kerekiséget, különösen pedig, minthogy az emberi fő is kerek, főre való kerek ékességet. A főre való kerek ékesség pedig legelsőben kezdetben palántákból, vagy virágokból is, falevel-ágakból készült, s tulajdonképpen koszorúnak hívatott. Annak utána pedig hervadó, s nem is minden helyen és időben (például télben) kapható lévén ez, egyéb tartósabb matériálból, mint például: fából, kőből, elefántcsontból, rézből, ezüsből, s aranyból kezdték csinálni, s ezt tulajdon néven koronáknak neveztek. Legelső feltalálója a virágokból font koszorú-koronának a mitológia szerint Flóra a virágok Istenasszonya. A másféle, erősebb matériából, például aranyból stb. csinált koronának pedig a Szentkönyv szerint, Mózes vala 2Móz 29,6.² Ama Flórától feltalált virág és plánta, s később ezüst és aranyból is csinálni kezdett koszorúkat és koronákat a külső história szerint a régi görögök használták a küzdőknek, pályafutóknak vagy akármely díszes mesterségben remeklő nyerteseknek és érdemeseknek megjutalmaztatására. (Pályát futottak küzdöttek, ti. a régi görögök sokszor innepélyesen, hogy a testi, katonai erőben magokat gyakorolják, s versenyeztek egyéb elme-, és kézi mesterségekben is, hogy ez által az embereket a míveltségre ébresszék. Innen van a Szent Írásban is – nevezetesen az Apostoloknál hasonlítóképpen, annyiszor felhozva és emlegetve a pályafutás, küzdés – s ezekért adatni szokott korona: úgy fussatok, hogy a jutalmat elnyerhessétek. Senki nem koronáztatik meg különben, hanem ha igazán tusakodik, stb. hol is a pályafutáson az emberi élet folyása, a tusakodáson, vagy küzdésen a viszontagságokkal való küszködés, a koronán pedig az ezekért adatni remélendő megjutalmazás érttetik.) A Rómaiak a hadi, és polgári érdemnek megtisztel-

² 2Móz 29,6 „És a süveget az ő fejére tévén, tegyed a süvegen felül a szent koronát.”

sére, ti. mikor valamely fejedelem, vagy fővezér ellenség megveréséből diadal-mason jött haza, akkor megkoronáztatott és nevezetett diadalmi koronának (*Corona triumphalis*). Mikor valaki valamely ellenségtől megszállott várost megszabadított és nevezetett szabadító ostromi koronának (*Corona obsidionalis*). Mikor valaki az ostromlott városnak kőfalára legelőszer felhágott, és nevezetett várfali koronának (*Corona muralis*). Mikor valaki a tengeren való ütközetekben az ellenség hajójába legelőször ugrott által és nevezetett tengeri koronának (*Corona navalis*). Mikor valaki a hadban vitézül viselte magát és nevezetett hadi koronának (*Corona castrensis*). Mikor valaki nem közönséges ellenséget, hanem valami rabló csoportot, pártütő szolgákat, vagy egyéb efféle gonosztevőket győzött-, vagy zabolázott meg, és nevezetett győzedelmi-vigaszság koronájának (*Corona Ovalis*).³ És végre, mikor valaki valamely nagy polgári és nemes tettet vitt véghez akármi némű tekintetben, és nevezetett polgári koronának (*Corona civilis*), stb., melyek körül valamint mindenkinek különböző formája – úgy különböző materiája is volt többnyire, mint például: borstván, myrtus, olajfa, cserfa, ezüst, arany, stb. stb., melyeknek magyarázatával nem töltök időt. S oly nagy tekintetben voltak az ily megkoronáztatottak, hogy mikor megindultak koronájokban (*melyet, mint nálunk az érdemjeleket legalább innepélyes időkben viselni szoktak*), még a tanács is felkölt előttük, s tiszteletet tett nekik. Később, valamint mindennel, úgy a koronának megbővítésével is bujálkodni és telhetetlenkedni kezdtek az emberek, mert a halottakat is megkoronázták, s nevezték síri koronának (*Corona sepulchralis*). A vendégeket is megkoronázták és nevezték vendégségi koronának (*Corona convivalis*). Sőt még az ételeket és italokat is megkoronázták stb. De később a koronának ismét visszajött ritkasága és becse, mert a görögök és rómaiak után következő, s mostani nemzetek, azokat kezdték használni, csupán királyok, fejedelmek számára, és pedig azoknak nem csak ékességül, hanem legfőbb méltóságok és törvényes uralkodások jeléül és címeréül. A legelső koronával a görögök közt Periklész, a rómaiak közt P. Cornelius Arvina és Valerius konzulok a királyok közt pedig a mostani mód némű némű hasonlósága szerint Tranquinius Priscus koronáztattak meg, hogy a legrégebb idők béli Indusok és ammoniták királyaiknak koronáit ne is említsem.

A Mózesről feltalált arany és ezüst stb. koronákat pedig valamint régebben Mózes és a több zsidók, úgy a föníciai, s más pogány papok is, a későbbi keresztény papokkal együtt használták és használják, előbb ugyan csak főpapok – és

³ Non ab ovo sed ab ovando; Ovando pedig ab Ove a Juhról, mivel ekkor csak juhok szoktak áldozni, midőn a nagy Trimphusban bikát. (Jánosfalvi Sándor István megjegyzése).

pápák – de később minden felszentelt papok fejének díszítésére, s mint a királyoknál, az ők hivataljok szentségének, s méltóságának kijelentésére, s címezésére. Minthogy pedig a papok, a magok hivatali kötelességeikben, s méltóságukban legtöbbször a templomban szoktak a magok népeik előtt megállni, hol a koronát is leginkább a fejükbe vehetnék, s kellene tenniük, innen a legrégebb időktől fogva szokásba jött az, miszerént, ahelyett, hogy a papok koronái imitt-amott hányódók legyenek, s mindenkor fejükbe alkalmatlanságokkal tétetődjenek, inkább mozdulatlanul állandólag nagyobb alakban állíttassanak fel azon fő szent helyen, hol legszentebb és méltóságosabb kötelességeiket szokták a nép előtt teljesíteni, hogy így azok egyszersmind, a templomoknak is egyik legfőbb ékességéül szolgálhassanak. Legelső, ki a pogányok között a koronákat a templomban Isteneknek szentelte, a Rómaiaknál Vespasianus vala. A keresztények között pedig kik koronás fővel imádkoztak Istennek a templomban, s ezekben azokat a papok feje felé – hol imádkoztak és tanítottak – felfüggesztették, a nápolyi és római keresztények valának legelsőek. Mely mód, a királyok imitt-amott hordozható koronájokkal is éppen így megtörténhetnék, ha nékiek is mindenkor csak egy bizonyos országházában kellene népeik előtt állani, vagy ülni, s nem volnának egyébaránt is más forma és méltóságosabb körülményeik. Innen látni való és érthető az is, hogy valamint a királyok koronáit nem szabad, nem illik senkinek másnak fejébe tenni, mint csupa felkent királyoknak: úgy a papok templomi koronája alá se volna szabad és illő – igazság szerint – innepélyesen vagy hivatalilag senkinek béállani másnak, mint csupa felszentelt papoknak, mert annak alája állani annyi, mint azt fejébe tenni.

Ily becses és drága ékesség s főméltósági címer lévén a korona, tudnivaló, hogy mentől drágább tag lévén emberben, s kivált egy királyi és papi emberben a fő, annyival nagyobb gondot fordítottak eleitől fogva az emberek ezen becses fő ékesítésére. Mindent ami csak becses portéka, úgy mint aranyat, ezüstöt, drágakövet, bíbort, legszebb festékeket, drága gyöngyöket reá igyekeztek rakni, azonkívül, hogy annak megcsinálására is a legremekebb mesterséget fordították. Innen, a Mózesztől Besáleel által Áron főpap számára csináltatott korona tiszta aranyból vala ezen reáírással: Szentség a Jehovának 2Móz 28,36.⁴ A Dávidtól meggyőzetett ammoniták királyának koronája egy talentum aranyat, az az mü pénzünk szerént mint egy 36 000 ezüstforintot nyomott. A néhai Nagy Mogol császár koronájában az aranyon kívül csak a drágakő 6 millió forintot ért. A mostani francia koronának csak a drágaköve egy millió tallérba került. A musz-

⁴ 2Móz 28,36 „Csinálj lánnát [homlokdísz]t is tiszta aranyból, és mesd ki azon mint a pecsétmetsző ezt: Szentség a Jehovának.”

ka cáré 900 ezer ezüst forintra, a Portugallus királyé pedig – bámuljatok – 224 millió ezüst forintra becsültetik. Rettenetes summák, melyeknek nem hogy megszámlálására, de csak felfogására is alig képes az olyan ember, ki nem jártas a számvetés tudományában. A templomi papi koronák is pedig, ha nem ily szerfeletti drágák is, de hogy azok is csaknem minden templomokban a mesterségnek legnagyobb remekjei, a templomoknak legbecsesebb ékességei nyilván tapasztalható minden vallásos felekezetenél.

De nehogy megirigyeljétek Atyámfiak! Se a királyoknak, se a papoknak ily drága és ékes koronájokat, mert mindjárt mutatok én tünétek ezeknél sokkal becsesebb, sokkal drágább koronákat midőn ígéretem szerént.

Másodszor a koronáknak értelmét különböztetem meg, s azoknak más becsesebb nemeit számlálom elő. Tudnunk kell tehát azt, hogy a korona kétféle értelemben vétetik ti. tulajdonképpenváló, vagy testi-, és nemtulajdonképpenváló, vagy lelki értelemben. Az első, amaz előszámlált koronákat, s azoknak nevezett és nem nevezett több nemeit kell érteni, melyeket ember tulajdonképpen fejére tehet. Ezen utolsón pedig, semmit nem egyebet, mint embernek az ő virtuos érdemeiért e földön is nyert tisztességet. De majd az örökéletben még sokkal tökéletesebb mértékben nyerendő örök dicsőségét és boldogságát, vagy néha az ily virtuos érdemmel bíró embernek tulajdon személyét, vagy birtokát. Több félek pedig ezen lelki, vagy erkölcsi koronák is, melyek közül én rövidségnek okáért csak néhány nevezetesebbeket említek a Szentírás nyomán a melyek is e Következendők úm. Bölcsesség koronája Péld 4,9⁵ Sir 1,20. (juxta Vulgata) Igazság koronája. 2Tim 4,8.⁶ Dicsőség koronája 1Pét 5,4.⁷ Életnek koronája Jel 2,10.⁸ Továbbá, szép koronának mondatik a vénség Péld 16,31.⁹ És a véneknek szép koronájának mondatnak a fiak és unokák Péld 17,6.¹⁰ A gyors asszonyi állat is férje koronájának mondatik Péld 12,3.¹¹ És végre a jó hallgatót is papjainak koro-

⁵ Péld 4,9 „Ád a te fejed kedvességének öregbülést: igen szép ékes koronát ad néked.”

⁶ 2Tim 4,8 „Végezetre eltétezt nékem az igazság koronája, melyet megád nékem az Úr ama napon, amaz igaz bíró; nemcsak nékem pedig, hanem mindeneknek is, kik várándják amaz ő dicsőséges eljövételét.”

⁷ 1Pét 5,4 „És mikor megjelenik ama Pásztoroknak fejedelmek elvészitek a dicsőségnek ama fonnyadhatatlan koronáját.”

⁸ Jel 2,10b „Légy hív mindhalálig, és neked adom az életnek koronáját.”

⁹ Péld 16,31 „Igen szép ékes korona a vénség, mely az igazságnak útában találtatik.”

¹⁰ Péld 17,6 „A vének ékességek az unokák, és a fiaknak ékességek az atyák.”

¹¹ Péld 12,3 „A gyors asszonyiállat koronája az ő férjének; de mint az ő tetemeiben való rothadás, olyan az, mely megszegyeníti az ő férjét.”

náinknak mondantak Filip 4,1.¹² És ímé, ezen dicsőséges koronák azok, amelyeket én ezúttal mindnyájatoknak – kinek kinek állapotja szerint,

Harmadszor fejetekbe akarok tenni, vagyis azoknak megszerzésére utat, módot, és alkalmatosságot akarok mutatni. Vegyétek hát elsöben is mindnyájan a bölcsességnek kornáját. S mi által? – Ki van mondva az igékben: a bölcsesség által. Úgy hát minnyájunknak nagy bölcsességű embereknek kellene lennünk? Úgy van! Mert ezeké a nagyobb dicsőség és fényesebb korona. Ugyan azért semminek nem kell inkább szíveteken fekünni, mint annak, hogy tü magatok is ahol lehet Szent Pálként mindeneket meg próbáljatok, s ami bölcsességeket nevelheti mindeneket megtanuljatok, s gyermekeiteket is mentől nagyobb bölcsességre oktattassátok meggondolván, hogy a tudatlan és buta ember kicsinyt sem különböz az oktalan állattól. Azonban tudjátok meg azt, hogy nem haszontalan csupa világi és testi bölcsességet kell itt érteni, mint amilyennel teli vagynak a világnak sok, egyébaránt veszett lelkü és rosszra hajló Ahitofelei és amely valamint ötöt, úgy minden másokat is felfúvalkodtat 1Kor 8,1¹³, hanem oly keresztényi alázattos és igaz bölcsességet, mely áll az Istennek és Jézus Krisztusnak és az ök parancsolatainknak igaz esméretében. Az egész életnek azok szerint való okos rendezésében és folytatásában, mely nélkül ha mindent tud is valaki, de ezt nem tudja, semmit ér, s mellyel ha semmit sem tud is egyebet, de ezt jól tudja, igen sokat, sőt mindent felér ama deák versek szerint: Qui Christum nescit, nihil est si caetera discit: Qui Christum discit, nihil est si caetera nescit.¹⁴ Ezen keresztény igaz bölcsesség tehát az keresztény Atyámfiai, melyek megszerzéséért nem igazítalak én titeket főoskolákra és akadémiákra, hanem csak ezen keresztény közönséges oskolába, a templomba, az Isten beszédének hallgatására és követésére. Ezen bölcsesség az, melyet itt a tü együgyűségtek mellett is – kik egyébaránt ért észre jutottatok minden különbség nélkül mindnyájon megtanulhattok. S ezen bölcsesség az, mely tünéktek osztán az egyik legszebb koronát bizonyosan meg fogja szerezni, midőn fényleni fogtok mind a nap a tü mennyei Atyátoknak országában is Dán 13,3.¹⁵ Vegyetek és szerezzétek meg hát ti magatoknak ezek szerént elsöben a Bölcsességnek koronáját. De vegyétek és szerezzétek meg má-

¹² Fil 4,1 „Annakóáért, szerelmes és kívánatos Atyámfiai, én örömem és én koronám, ekképpen álljatok az Úrban szerelmeim.”

¹³ 1Kor 8,1 „Ami pedig azokra néz amelyek a bálványoknak áldoztatnak, tudjuk mindnyájan, hogy afelől értelmünk vagyon; de az értelem felfuvalkodtat, a szeretet pedig épít.”

¹⁴ Aki Krisztust nem ismeri, mindent tudjon bár, de nem tud semmit, ellenben pedig semmit egyebet ne ismerjen csak Krisztust, mindent tud az.

¹⁵ Dán 12,3 „És a bölcsék fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön és örökké fénylenek.”

sodszor az Igazságnak koronáját. S mi által? Itt is ki van mondva az igékben: az igazságnak követése által. Az igazságon a Szentkönyvben minden erkölcsi tulajdonságok értetnek, nevezetesen pedig a tiszta és egyenes lelkűség. Oh, mely becses és drága egy tiszta és egyenes lelkű ember, kinek szíve szavával, szava cselekedetével, mint egy jó órának mutatója annak betűjével minden jóban megegyez. De be gyűlöletes az, ki olyan, mint a rossz óra, mely soha nem azt üt, amit mutat, vagy mit amaz erdőbéli facsaros fák, melyet a legnagyobb okossággal, vagy vasasító szeggel se lehet arra hasítani, merre kellene, akarom mondani: a legjobb törvényekkel és intésekkel se lehet az egyenesség és igazság útjára bírni! Keresztények! Légyen hát olyan szívetek, mint egy havasi kristály-forrás, melynek tiszta vize fenéig általlátható, szavatok, mint egy jól ütő és mutató óra, s cselekedetek, mint a húzott lina, vagy spárgasújtás, mely után a leggörbébb fa is egyenesre faragható. S ekkor e kettővel együtt vegyétek harmadszor a Dicsőség koronáját is. De micsoda dicsőség koronát? Nem mulandó, hanem örök dicsőség koronáját. E földi dicsőséget néha az irigység meghomályosítja, a változó sors pedig semmivé teszi, s akkor pedig éppen gyalázatra változtatja mint ama világhódítókét, s más sok ezereket, kiknek a sokaság miatt még neveiket is szükségtelen és unalmas említeni, mint már ezerszer hallottakat. De amaz örök dicsőség koronáját soha semmi eset, semmi eső meg nem homályosíthatja, s el nem ragadhatja. De vegyük negyedszer az Életnek koronáját. De micsoda Életnek? Természetes az, hogy a Szentkönyv a felhozott helyen (Jel 2,10), nem földi, hanem mennyei életnek, örökéletnek koronáját érti. E földi életnek koronáját, ha sokan el nyerik és bírják is, de csak néhány évekig, néha pedig alig tették fel azt némelyek egyik órában, s már a másikban, vagy véletlen halállal, vagy pedig koldusbottal és számkivetéssel váltották fel azt. De az örökéletnek koronája meghomályosíthatatlan dicsőséggel ragyog a végtelen századokon keresztül az igazak fején, mint magának Jézusnak, ki azt ígéri, és fejére is teszi nékik.

Ötödször. De hát tü, kik íjabbak vagytok, akartok-é különösön is még egy szép koronát ti. a boldog vénséget érni? Vagy tü, kik vének vagytok, akarjátok-e, hogy a vénség a tü fejeteken ne gyalázatos korona legyen, mint a pártütő Dózsa fején a vaskorona, hanem igen-igen szép és ékes korona? Ha igen, kövessétek az igazságot, mert ímé, így van a mondás: Szép korona a vénség, de az, mely az igazságnak útjában találhatik. Ezzel fogjátok megnyerni ama 24 vének koronáját.

Hatodszor. Hát ti szülők! Akarjátok-e, hogy a ti gyermekeitek és unokáitok, tünéktök legyenek szép koronáitok? Ha igen, engedelmes és hív tisztelői legyetek az Úrnak, s követői az ő rendelkezéseinek, mert ímé Ábrahámnak is csak ezen feltételek alatt ígértetek meg amaz atyai öröm és méltóság, hogy hívőknek Atyja legyen. Különben meg lehet, hogy lésznek ugyan gyermekeitek és unokáitok mint

az istentelen Káinnak, de csak gyalázatos és szűrő bogáncs koronák lesznek azok a tü fejetek körül.

Hetedszer. Hát tü asszonyi állatok! Akartok-é különösön is koronát timagatoknak? Legyetek előbb méltó és ékes koronái Bölcs Salamon szerint a tü férjeitöknek. De mi által? A vers azt mondja: a gyors asszonyi állat koronája az ő férjének... Légyetek hát gyorsak, de nem futásban mint Atalanté, nem is a nyelvelésben és patvarkodásban, vagy házi javaitoknak pazarlásában, hanem a jó gazdasszonyságban, gyermekeiteknek jó nevelésében, férjeiteknek szeretetében, az isteni félelemben – egy szóval: a gonosznak eltávoztatásában, s minden jónak gyakorlásában. Ekkor, oh, mely szép koronák lesztek tü férjeitek fején. Nem fogják akkor ők bánni, ha fejökre ültök is, mert azon nem mint a Medusza mardosó kígyói, hanem mint drága koronák fogtok ékeskedni. De óh, mely szépek és ékesek léstek tük is magatok fejére nyert szép koronátokkal! Sokkal szebbek mint Eszter királyné vala Áhásverus király koronájában, nem olyanok léstek mint ama napba öltözött asszony, kinek fejében valának a 12 csillagok koronái Jel 12,1.¹⁶

Nyolcadszor. Hát tü érdemes hallgatók! Akartok-e úgy is mint Anyaszentegyház megkoronáztatni? Igyekeztek hát, az ezen korona alól tanító lelképászoroknak, mint a Filippibeli hív és buzgó gyülekezet, Szent Pálnak méltó, becses és ékes koronája lenni, ama három drágakövekkel: igaz hűtellel, igaz szeretettel, és élő reménységgel ékeskedvén. Ne hallassék továbbra is köztetek versengés visszavonás és vallás aránt való hidegség, ne méltatlan próféta üldözés és bűnöknek átkodottsága, hogy Krisztusnak szent tudománya ne halálunk illatja légyen néktek az halálra, mint sokaknak, hanem légyen életnek illatja az Örökéletre, mint igaz híveknek 2Kor 2,16.¹⁷ Ekkor fogjátok Jézusnak, a tü lelki vőlegényteknek amaz örvendetes hívogató szavát is, mint annak örök boldogságra jegyzett mátkája hallani: „Jöjj el én Mátkám, jöjjel hozzám a Libanusról” – az az, a Te Szent Egyházadtól, hogy koronáztassál meg az Amanánnak és Hermonnak hegyén, az az ama mennyei mennyegzőben, vagy Örökéletben Én 4,8.¹⁸ (Juxta Vulgata)

Kilencedszer. Hát te Istennek hívséges szolgálja! (Jób János), ki szintén 33. évektől fogva vagy körülvéttelve, s buzgón hallgattatva ezen díszes koronától,

¹⁶ Jel 12,1–2 „És láttaték nagy jelenség az égben: Egy asszonyiállat felöltözött vala a napba, kinek lábai alatt vala a hold: és az ő fejében tizenkét csillagoknak koronájok.”

¹⁷ 2Kor 2,16 „Ezeknek ugyan halálnak illatja a halálra, amazoknak pedig életnek illatja az életre. De ezekre kicsoda alkalmatos?”

¹⁸ Én 4,8 „Énvelem a Libanusról, óh én Jegyesem, én velem a Libanusról eljőjj, nézz az Amanának hegyéről, a Sénirnek és Hermonnak tetejéről, az oroszlánoknak barlangjokból, a párducoknak hegyéről.”

vagy gyülekezettől, akarsz-e te is megkoronáztatni? Ímé, mint papnak nem csak egy, de három koronát ajánlok néked: Egyiket, ezen díszes új koronát, mellyel illőleg, legelsőben is megkoronáztatál. Másikat, ezen díszes korona-gyülekezettet, harmadikat majd mennyben ama dicsőségnek hervadhatatlan koronáját. Ékeskedjék hát tisztos fejed felett az első, mint Áron főpapnak amaz ékes aranykorona boldog időkben, virágozzék körülötted a második, mint Szent Pálnak a Filippi hív gyülekezet számos esztendőig, akkor pedig midőn ezektől, mint múlandóktól megfosztatol, nyerd el a harmadikat is, úgy mint a mely – mint tudod – minden jót, szépet, és állandót magába foglal!

És így már végezvén beszédemet leszállhatnék innen, de most ötlik eszembe, hogy még egy oly koronával felejtettem el tütöket mindnyájon megkoronázni, melynek e földön viselése nélkül, egyikünk is a mű kimutatott koronánkat el nem nyerhetnők! S találjátok ki, gondoljátok ki, melyik, vagy miféle korona ez? Ez Jézusnak földi koronája!

Tízedszer. A töviskorona. Ez az, melynek viselése nélkül Jézus is ama dicsőséges mennyei koronáját (Jel 14,14)¹⁹ el nem nyerhette volna. Ez az, mely nélkül mű is, a mű fennebb nevezett dicsőséges koronáinkat el nem nyerhetjük, mert tisztán mutatja a tapasztalás is, ama példabeszédeknek igazságát, hogy csak tövissek által szedhetünk rózsát, nyilván mondja a Szentkönyv is, hogy sok háborúságokkal kell münénkünk bémennünk a mennyeknek országába ApCsel 14,22.²⁰ És ismét: senki nem koronáztatik meg különben, hanem ha igazán tusakodik 2Tim 2,5.²¹ Nézzétek el pedig ezen igazságoknak valóságát, nem csak a szegény nyomorultaknak, hanem magoknak a királyoknak sorsában is, s meg fogjátok látni, hogy a legdicsőségesebb földi korona alatt is csillognak a keserű könnyek, s bíbor alatt is vagynak a szívnek fájdalmas dobbanásai. Viseljük hát mint Jézus békességes tűréssel és keresztényi állhatatossággal ezen töviskoronát is keresztény Atyámfiai! Valahányszor, akár a természet mostohasága, akár az Istennek fenyítő keze, akár az emberek gonoszsága, azt, mint Jézusnak a mű fejünkre térszi, mert hiszen ha a pályafutásban tusakodók állhatatosan küszködnek azért, hogy a veszendő koronát el vegyék: mennyivel inkább nem kell ezt mű nekünk cseleked-

¹⁹ Jel 14,14 „És tekinték, és íme vala fényes felhő, és a felhőn ül vala hasonlatos az embernek Fijához, kinek fejében aranykorona vala, és az ő kezében éles sarló.”

²⁰ ApCsel 14,22 „A tanítványoknak elméjeket erősítvén és intvén, hogy megmaradnának a hitben, és azt mondván: hogy sok háborúságok által kellene nekünk az Isten országába mennünk.”

²¹ 2Tim 2,5 „Hogyha tusakodik is valaki, nem koronáztatik meg különben, hanemha igazán tusakodik.”

nünk amaz Örökkévaló dicsőségért? 1Kor 9,25.²² Lám, ezen választott szép lecke az, melyre int bennünket ezen szép új korona is: Légy hív mindhalálig, és neked adom az életnek koronáját Jel 2,10.

És te, szép, új korona, mely ezen becses szavakat homlokodon viseled, mit mondjak néked? Mikor az Isten méltó haragjában elpusztítá a megtérni nem akaró Jeruzsálemet, s annak templomának ékességeit széjjelhányatá, azt ekképpen siratá Jeremiás: Miképpen homályosodott meg az arany – elváltozott a szép arany Jer Sir 4,5. Azt kívánom én, hogy a te szép aranyad se materiális (anyagi), se erkölcsi tekintetben és értelemben soha meg ne homályosodjék, hanem nemzetségről nemzetségre ragyogjon századokon keresztül e szent templomban, mint remek emlékoszlopa a te ügyes és értelmes mívű Besáleelednek is. Oly lelkes tanítóknak fejét ékesítsd minden időben, kik méltók legyenek nem csak te reád, de ama hervadhatatlanra is. Te pedig ezen új koronának széjjel hányt testvére, régi korona! Nem voltál te oly díszes, de oh mégis mely sok érdemes elhunyt papoknak fejét ékesítetted! Menj utánuk már te is azoknak, menj utána készítő együgyű mestered porrá vált csontjainak! Te hívségesen kiszolgáltál magadért. Oh, ha mű is szívünknek együgyűségében oly hívek lehetnénk, akkor mű is, tudom – koronát nyerhetnénk.

²² 1Kor 9,25 „Aki pedig a pályafutásban tusakodik, mindenekben magatüretető. Azok ugyan azért, hogy a veszendő koronát elvegyék; mi pedig azért, hogy a rothadatlant.”